

AVALUACIÓ D'INFERMERIA

INSTRUMENT PER A L'ATENCIÓ
INTEGRAL?

R. 10.503

MASTER:

ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ EN
INFERMERIA

CURS 1991/92

LÍNIA D'INVESTIGACIÓ:

SISTEMES D'INFORMACIÓ PER A
INFERMERIA

TUTOR: Sra. LUZ MAYORDOMO CHECA

EQUIP DE TREBALL

Sra. Lluïsa LIÑAN CARRERA
Sra. M. Cruz MARTINEZ OCHOA
Sra. Juana PEÑA GARCIA
Sra. Isabel PERA FABREGAS

ÍNDEX

	<u>Pàgina</u>
1. <u>INTRODUCCIÓ</u>	1 a 2
2. <u>MATERIAL I MÈTODE</u>	3
3. <u>RESULTATS</u>	4 a 11
4. <u>DISCUSSIÓ</u>	12 a 13
5. <u>CONCLUSIONS</u>	14

1. INTRODUCCIÓ

El model assistencial definit per la normativa reguladora del Sistema Nacional de Salut de l'Estat Espanyol, implica que s'ha de prestar a l'usuari una atenció individualitzada integral, integrada i de qualitat, mitjançant mètodes de treball en equip i amb l'oportuna connexió entre nivells assistencials.

Pel que fa a l'apartat de connexió entre nivells, veiem que actualment s'han desenvolupat diverses fórmules per assolir-ho, unes d'elles d'aspecte científic-tècniques, dirigides a lograr l'estandarització de processos assistencials, intercanvis de coneixements entre els professionals de l'àmbit hospitalari i d'atenció primària, i unificar criteris d'actuació, etc,...però que en l'aspecte de l'atenció individual de cadascun dels usuaris, la informació que circula actualment és sols referida a l'activitat mèdica, restant pendent un punt tan important per a la prestació d'una atenció integral, com són les atencions d'infermeria.

El problema que se'ns plantejava era trobar un instrument que permetés la tramesa d'informació, de forma bidireccional entre els diferents nivells assistencials sobre l'estat de salut dels pacients i les necessitats d'atencions d'infermeria, possibilitant la continuïtat de l'assistència.

D'acord amb el marc teòric i el model d'infermeria establert pel Departament de Sanitat i Seguretat Social de Catalunya en les seves publicacions, i coherents també amb l'actual nivell de desenvolupament de la ciència enfermera, vàrem dissenyar un instrument anomenat "Full d'Avaluació d'Infermeria" que modificava el model oficial d'"Alta d'Infermeria" proposat en una recent publicació de l'esmentat Departament, ja que en el nostre cas l'objectiu era disposar d'un document de circulació bidireccional i no sols d'alta hospitalària i calia adaptar-lo a aquesta doble finalitat.

Abans de fer la proposta d'implantació en el nostre Sistema Sanitari calia validar la utilitat de l'instrument, per als objectius que ens havíem fixat i per això vàrem dur a terme una experiència pilot d'utilització del "Full d'Avaluació d'Infermeria".

La hipòtesi a comprovar va ser: el "Full d'Avaluació d'Infermeria és un instrument útil per a la tramesa d'informació de forma bidireccional sobre l'estat de salut dels pacients i les necessitats d'atencions d'infermeria".

Per validar aquesta utilitat, els criteris que vàrem fixar foren que transportés informació en quantitat i qualitat i que el professional la considerés satisfactòria.

2. MATERIAL I MÈTODE

La prova pilot es va dur a terme en l'Àrea de Gestió núm.1, corresponent a Lleida, en les Unitats d'Hospitalització de l'Hospital Arnau de Vilanova i els centres d'atenció primària de referència, des de l'1 de juny de 1991 fins al 31 d'octubre de 1991.

La quantitat d'informació la valoràrem primerament en relació al nombre de fulls emesos que arribaren al seu destí i per altra banda, en relació a la complimentació de cadascun dels apartats que componen el "Full d'Avaluació". Per tal de valorar el primer apartat, dissenyàrem un full de registre d'entrades i sortides i, el segon es va considerar conjuntament amb els aspectes de qualitat, per això vam dissenyar un instrument en què per a cadascun dels apartats del "Full" s'identificaven els criteris de valoració i aquests feien referència tant si s'havien omplert o no els apartats (quantitat), com els criteris de rigor metodològic i pertinença(qualitat).

Per últim, vam elaborar un qüestionari que es va passar als professionals que havien participat en l'experiència pilot, en el que primerament s'identificaven les variables que ens havia semblat que podien ser intervinents, com són l'edat, el sexe, la titulació, el lloc de treball, els anys d'experiència, la ubicació rural o urbana i l'haver rebut formació i/o informació prèvia sobre el "Full", i després se'ls hi demanava la seva opinió sobre la utilitat del "Full" com a instrument per a la tramesa d'informació i per a la millora del procés d'atenció d'infermeria.

3. RESULTATS

QUANTITAT D'INFORMACIÓ

El nombre de "Fulls d'Avaluació d'Infermeria" emesos fou de 174 i d'aquests arribaren al seu destí 152, el que representa el 87,35%, una xifra que considerem molt acceptable.

D'aquests, els que foren emesos des de l'Hospital cap a l'àmbit de l'atenció primària foren 158 i arribaren al seu destí 137, és a dir 86,7%.

Des de l'Atenció Primària es van enviar 16 cap a l'Hospital i n'arribaren 15, un 93,75%, és a dir pràcticament la seva totalitat (Veure Taula 1).

	Emesos	Arribats	%
Total de fulls	174	152	87,35
Hospital-Primària	158	137	86,7
Primària-Hospitals	16	15	93,75

TAULA I

El total de "Fulls d'Avaluació d'Infermeria" complimentats que arribaren al seu destí foren de 152, dels quals 137 tenien el seu origen en l'àmbit hospitalari i sols 15 en l'àmbit de l'atenció primària.

QUALITAT DE LA INFORMACIÓ

Primer es va valorar la puntuació global obtinguda. Per la qual cosa es va fer una anàlisi descriptiva de les puntuacions totals. La puntuació màxima que es podia assolir era de 250 punts, els resultats obtinguts foren els següents:

MITJANA	215,44
DESVIACIÓ ST	23,51
COEFICIENT DE VARIACIÓ ...	10,9 %
PUNTUACIÓ MÀXIMA	244
PUNTUACIÓ MÍNIMA	138

La mitjana de les puntuacions assolides es de 215,44, amb una desviació estandard de 23,51 i un coeficient de variació de 10,9 %.

La puntuació màxima obtinguda és de 244 punts i la mínima de 138 punts.

Observem que malgrat que hi ha algun full amb un nivell discret, la qualitat de complimentació del full en general és bona amb una mitjana elevada.

Al procedir a la valoració de la qualitat de complimentació de cadascun dels apartats que componen el full, veiem que sobre la puntuació possible que oscil·la entre 0 a 10 punts les mitjanes obtingudes són altes en quasi la totalitat dels apartats.

Sobre la puntuació màxima possible de 10 punts la mitjana global es situa en 8,57 i la majoria de les mitjanes es col·loquen per sobre, quedant com a més deficient l'apartat "Familiars de referència".

	<u>MITJANES</u>
DATES	9,53
IDENTIFICACIÓ ...	9,47
OBSERVACIÓ	9,01
INFORMACIÓ	8,86
PROBLEMES	8,65
INFERMER/A	8,61
RESUM	8,49
CURES	7,64
FAMILIARS	6,79

MITJANA GLOBAL	8,57
----------------------	------

Un aspecte que ens interessava constatar era si existien diferències significatives en la qualitat de complimentació dels apartats referits a dades assistencials respecte als que contenien les dades administratives.

Un cop efectuat l'anàlisi dels resultats no s'ha constatat cap diferència estadísticament significativa.

MITJANA APARTATS ASSISTENCIALS	8,53
MITJANA APARTATS ADMINISTRATIUS	8,60

L'altre aspecte a valorar era si la procedència del full, intervenia en la qualitat de la seva complimentació. Analitzarem doncs, les dades segons la seva procedència i veurem que la mitjana de la puntuació global dels fulls procedents de l'àmbit hospitalari és de 220,13 superior als de l'àmbit de l'atenció primària que és de 172,67. Diferència que resulta estadísticament significativa ($T= 9,28$, $P < 0,001$).

OPINIÓ DELS PROFESSIONALS SOBRE LA UTILITAT

Anàlisi descriptiva dels resultats

Primer procedirem a fer una anàlisi descriptiva dels resultats sobre les característiques o variables intervinents que s'han donat en la mostra de professionals que han participat en el prova. Resultats que es resumeixen en el quadre general(Taula 2). Posteriorment s'ha aplicat un test d'homogeneïtat per detectar relacions significatives entre les variables i l'opinió sobre la utilitat de l'instrument.

L'enquesta d'avaluació ha estat contestada per 68 professionals, que havien participat en l'experiència pilot. D'entre ells el 83,82 del sexe femení i 16,2 del sexe masculí. Pel que fa a l'edat, els participants han estat força joves si es té en compte que el 86,8% d'ells tenien menys de 40 anys.

Quant a la titulació, el 61,8% correspon a convalidació del títol d'ATS per Diplomats d'Infermeria, un 32,42% a Diplomats i sols un 5,9% a ATS. D'acord amb el lloc de treball, un 67,6% dels enquestats treballen a l'Hospital i la resta a nivell d'atenció primària, ja sigui reformada o no. En relació a la ubicació, un 77,99% de la població desenvolupa la seva tasca professional en el medi urbà i un 22% en el rural.

EDA		EDAT	
Value Label	Frequency	Percent	
21-30	20	29.4	
31-40	39	57.4	
41-50	7	10.3	
51-60	2	2.9	
	-----	-----	
	68	100.0	

SEX		SEXE	
Value Label	Frequency	Percent	
HOME	11	16.2	
DONA	57	83.8	
	-----	-----	
	68	100.0	

TIT		TITULACIO	
Value Label	Frequency	Percent	
ATS	4	5.9	
DIPLOMAT	22	32.4	
CONVALIDAT	42	61.8	
	-----	-----	
	68	100.0	

TRE		LLOC DE TREBALL	
Value Label	Frequency	Percent	
HOSPITAL	46	67.6	
CAP	17	25.0	
ABS	5	7.4	
	-----	-----	
	68	100.0	

UBI		UBICACIO	
Value Label	Frequency	Percent	
URBANA	53	77.9	
RURAL	15	22.1	
	-----	-----	
	68	100.0	

ANY		ANYS DE PROF	
Value Label	Frequency	Percent	
0-4	16	23.5	
5-14	38	55.9	
MES DE 15	14	20.6	
	-----	-----	
	68	100.0	

SIT		SITUACIO CONTRAC	
Value Label	Frequency	Percent	
FIXE	54	79.4	
INTERI	4	5.9	
EVENTUAL	10	14.7	
	-----	-----	
	68	100.0	

TAULA II - Anàlisi descriptiva dels resultats

Pel que fa a anys d'exercici de la professió, el grup majoritari s'agrupa entre 9 i 14 anys d'experiència, és a dir un 55,9%. I un 79,4% està en situació contractual fixe.

Un 97,1% dels enquestats diuen haver rebut informació prèvia sobre el "Full d'Avaluació" i l'experiència que s'anava a dur a terme.

Pel que fa a "l'Apartat de Formació", un 85,3% diu haver rebut formació específica per a la utilització del full, un 10,3% respon negativament i un 4,4% no contesta.

OPINIÓ DELS PROFESSIONALS

Utilitat del "Full" per a la tramesa d'informació

A la pregunta de si ¿ Considera que el "Full d'Avaluació d'Infermeria" és un instrument útil per a la tramesa d'informació?, un 94,1% respon que el troba útil o molt útil, i sols un 5,9% respon que poc útil i ningú el troba inútil.

S'ha procedit en segon lloc a estudiar la relació entre les variables predictorres i les de criteri.

Es fa palesa l'existència d'una relació estadísticament significativa en les variables: edat, i titulació respecte a la utilitat del full per a la tramesa d'informació.

En la variable edat, el sentit de la relació és que el grup d'edat més jove entre 21 i 30 anys tendeixen a trobar-ho menys útil que la resta dels professionals.

$$\chi^2 \quad c = 6,91 \quad , \quad P = 0,0086$$

En la variable titulació, la relació és en el sentit que els Diplomats d'Infermeria tendeixen a trobar-ho menys útil que els ATS o Convalidats.

$$\chi^2 \quad c = 5,91 \quad , \quad P = 0,0151$$

Cosa que denota que el grup de població més jove i amb titulació de Diplomat és més crític i més exigent que la resta de professionals.

Utilitat del "Full" per a la millora del procés d'atenció d'informació

Pel que fa a l'opinió dels professionals de la utilitat del full per a la millora del procés d'atenció d'infermeria, el 100% contesta positivament 63,2% que "molt útil" i el 36,8% que "útil", no registrant-se cap "poc útil" ni cap "inútil".

Per tant no cal fer cap correlació estadística davant de la unanimitat existent sobre la valoració de l'instrument per part dels professionals.

4. DISCUSSIÓ

QUANTITAT D'INFORMACIÓ

El nombre de "Fulls d'Avaluació" que han arribat al seu destí és acceptable.

QUALITAT DE LA INFORMACIÓ

La qualitat de la complimentació dels "Fulls d'Avaluació", és bona.

Els diferents apartats s'omplen tots i a més a més correctament.

El segon apartat amb menys puntuació, és el de "Pla de Cures", el que posa de manifest una certa dificultat per part dels professionals per fer una correcta planificació de les cures, aspecte aquest a tenir en compte per fer-hi incidència en els programes de formació.

En la valoració de la qualitat de complimentació del "Full d'Avaluació" segons la procedència, s'ha trobat una diferència estadísticament significativa, favorable als fulls procedents de l'àmbit hospitalari, on s'havien dut a terme programes específics de formació.

UTILITAT DE L'INSTRUMENT

El resultat de l'opinió dels professionals sobre "La utilitat del full com a instrument per a la tramesa d'informació", ha estat francament favorable, i de les variables que prèviament havíem considerat que podien modificar l'opinió, només resulta significatiu el fet de pertànyer al grup d'edat més jove i el de disposar de titulació de Diplomat d'Infermeria, en el sentit que aquests grups s'han manifestat més crítics respecta a l'instrument, proposant més modificacions i fent palès un major nivell d'exigència.

UTILITAT PER AL PROCÉS D'ATENCIÓ

L'opinió ha estat unànima, fent tots els professionals una valoració positiva de l'instrument, sense que cap de les variables hagi modificat

5. CONCLUSIONS

Referint-nos a la nostra hipòtesi inicial de que el "Full d'Avaluació d'Infermeria" és un instrument útil per a la tramesa d'informació bidireccional, sobre l'estat de salut dels pacients i les necessitats d'atencions d'infermeria, després de la realització de la prova pilot d'utilització i d'acord amb els resultats de la mateixa podem concluir que la hipòtesi s'ha vist confirmada:

Ha transportat informació bona en quantitat i qualitat, i el personal que l'ha utilitzat l'ha valorat positivament.

Els resultats obtinguts són prou significatius com perquè ens permetin presentar a la Direcció General de l'Institut Català de la Salut i del Servei Català de la Salut un informe del mateix amb la proposta següent: Que la utilització del "Full d'Avaluació d'Infermeria" s'implanti d'una forma generalitzada en el si del Sistema Català de la Salut, amb la plena confiança de que aquesta mesura representarà un pas important per a la professionalització de l'activitat infermera, un avanç en el reconeixement social de la nostra tasca i en definitiva una millora en la qualitat de l'atenció que prestem als usuaris.